

NORGES HØYESTERETT

Den 5. juni 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitiarius Schei, dommer Øie og kst. dommer Kaasen i

HR-2014-01163-U, (sak nr. 2014/656), sivil sak, anke over kjennelse:

Skien Papirindustri AS

(advokat Joar Heide)

mot

Staten v/Domstoladministrasjonen

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder krav mot staten på erstatning for sakskostnader som følge av feil ved lagmannsrettens saksbehandling, jf. tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav b.
- (2) Skien Papirindustri AS fremmet erstatningskrav mot Asle Eidsvold AS etter at det ble konstatert vannlekkasje i en leilighet hvor Asle Eidsvold AS hadde gjort byggearbeider for Furtuna Utvikling AS, nå Skien Papirindustri AS. Asle Eidsvold AS bestred kravet og gjorde blant annet gjeldende at alle krav ble oppgjort ved at selskapet betalte 60 000 kroner til daværende Fortuna Eiendom AS i mai 2008, og at videre krav under enhver omstendighet var bortfalt som følge av for sen reklamasjon og foreldelse. Ved Nedre Telemark tingretts dom 11. mai 2012 ble Asle Eidsvold AS frifunnet for kravet.
- (3) Skien Papirindustri AS anket dommen til Agder lagmannsrett, som i dom 16. april 2013 forkastet anken. Lagmannsretten begrunnet avgjørelsen med at det forelå spesielle omstendigheter som tilsa at en reklamasjon måtte følges opp innen rimelig tid om mangelsinnsigelsen skulle være i behold.
- (4) Skien Papirindustri AS anket til Høyesterett over saksbehandlingen, bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen. Høyesteretts ankeutvalg opphevet i dom 9. august 2013 – inntatt i Rt. 2013 side 1079 – lagmannsrettens dom. Opphevelsen ble begrunnet med at lagmannsretten ikke hadde sørget for tilstrekkelig kontradiksjon om spørsmålet om manglende oppfølging av reklamasjonen. Saken hadde ikke for noen av de tidligere instanser vært knyttet til en slik

oppretholdelse av reklamasjonen, men om betalingen foretatt av Asle Eidsvold AS i mai 2008 var endelig oppgjør eller ikke.

- (5) Saken ble behandlet på ny av Agder lagmannsrett, som i dom 17. februar 2014 dømte Asle Eidsvold AS til å betale 331 400 kroner i erstatning til Skien Papirindustri AS, samt sakskostnader med 82 670 kroner for tingretten og 235 515 kroner i samlede sakskostnader for lagmannsretten.
- (6) *Skien Papirindustri AS* har i begjæring 7. april 2014 krevd at staten dekker sakskostnader selskapet er tilkjent for Høyesterett og den nye behandlingen i Agder lagmannsrett og har i hovedtrekk anført:
- (7) Ved en saksbehandlingsfeil som mangler ved kontradiksjonen vil retten lett være vesentlig å bebreide, jf. tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav b. Det er ingen grunn til at staten ikke skal svare for de kostnader Agder lagmannsrett har pådratt Skien Papirindustri AS. Asle Eidsvold AS er konkurs, og Skien Papirindustri AS vil ikke få dekket sine sakskostnadskrav fra boet.
- (8) Det er nedlagt påstand med krav om erstatning fra staten med 141 750 kroner, som utgjør 50 820 kroner i sakskostnader for Høyesterett og 91 125 kroner i sakskostnader for andre gangs behandling i lagmannsretten. I tillegg er det krevd 22 950 kroner med tillegg av merverdiavgift, totalt 28 687,50 kroner i sakskostnader for å fremme kravet etter tvisteloven § 20-12.
- (9) *Staten ved Domstoladministrasjonen* har i hovedtrekk anført:
- (10) Det foreligger ikke ansvarsgrunnlag etter tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav b. Selv om manglende kontradiksjon som hovedregel innebærer ansvar for staten, er ikke dette tilfellet i foreliggende sak. Det må vurderes konkret om feilen har karakter av å være en grovere feil, og det må være rom for å foreta en nærmere gradering av kontradiksjonstilfellene. I tillegg kommer at Skien Papirindustri AS burde ha lagt frem all korrespondansen slik lagmannsretten hadde bedt om. Da ville det ikke oppstått noen feil. Dette medfører at lagmannsretten ikke er "vesentlig å bebreide". Det foreligger uansett ikke økonomisk tap for hele beløpet Skien Papirindustri AS har krevd. Det er ikke sannsynliggjort noe økonomisk tap for de sakskostnader Skien Papirindustri AS er tilkjent for Høyesterett og den andre lagmannsrettsbehandlingen. Det er mulig at dette kravet blir helt eller delvis dekket av konkursboet til Asle Eidsvold AS.
- (11) Det er nedlagt slik påstand:
- 1. Prinsipalt:**
Staten ved Domstoladministrasjonen frifinnes.
  - 2. Subsidiært:**
Staten ved Domstoladministrasjonen dømmes til å betale erstatning oppad begrenset til kr. 20 250,-.
  - 3. For begge tilfeller:**
Staten ved Domstoladministrasjonen tilkjennes sakskostnader."
- (12) Beløpet på 20 250 kroner relaterer seg til det opprinnelige sakskostnadskravet for den nåværende behandlingen i Høyesterett. Kravet er senere hevet til 28 687,50 kroner.

- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (14) Kravet er korrekt satt frem for Høyesterett, jf. tvisteloven § 20-12 fjerde ledd første og andre punktum. Det skal behandles av Høyesteretts ankeutvalg, og ved prøvingen har utvalget full kompetanse, jf. Rt. 2012 side 961 avsnitt 15 med videre henvisninger.
- (15) Etter tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav b kan en part som er påført sakskostnader på grunn av feil ved rettens behandling av saken, kreve tapet erstattet av staten dersom feilen skyldes at retten er "vesentlig å bebreide". Dette innebærer at bare "kvalifiserte" og "grovere" feil er erstatningsbetingende, jf. Ot. prp. nr. 51 (2004-2005) side 452 og Rt. 2012 side 961 avsnitt 16. Ved brudd på det kontradiktoriske prinsipp er hovedregelen at staten må dekke merkostnadene ved ny behandling etter opphevelse, jf. proposisjonen side 452 og Rt. 2012 side 961 avsnitt 17. Som fremhevet i avsnitt 17 må imidlertid denne hovedregelen ses i sammenheng med hva som uttales i proposisjonen på side 451:
- "... Bestemmelsen er en 'kan-regel'. Retten må ved vurderingen av kravet blant annet vurdere om parten selv er nærmest til å bære merkostnadene enten fordi parten selv også kan bebreides for den feilen som er begått, eller fordi det ut fra risikobetraktninger er like nærliggende at merkostnadene må dekkes av parten som av det offentlige."**
- (16) I den foreliggende sak har Høyesteretts ankeutvalg tidligere konstatert at Agder lagmannsrett har brutt det kontradiktoriske prinsipp ved ikke å ta opp med partene at den ville avgjøre tvisten på et grunnlag som ikke hadde vært gjenstand for behandlingen tidligere. Etter utvalgets syn er det her tale om en "grovere" feil.
- (17) Domstoladministrasjonen har anført at Skien Papirindustri AS selv kan bebreides for kontradiksjonsfeilen siden selskapet hadde fått en oppfordring til å legge frem all korrespondanse i saken. Høyesteretts ankeutvalg bedømte dette slik da utvalget opphevet lagmannsrettens dom:
- "Det fremgår av lagmannsrettens dom at retten i og for seg etterspurte den 'tidligere korrespondanse i denne saken' som brevet av 18. mai 2010 viste til ved siden av å vise til brevet av 25. februar 2010, men at '[k]orrespondansen det her er vist til, har partene ikke kunne legge frem for lagmannsretten'. Det er derfor i og for seg forståelig at lagmannsretten så bort fra tidligere korrespondanse i saken. Men gitt den vinklingen saken hadde fått fra partenes side, kan ankeutvalget på den annen side heller ikke se at Skien Papirindustri AS burde ha innsett hvor viktig det var å få fremlagt de to brevene."**
- (18) Selv om lagmannsretten hadde spurt etter korrespondansen, var det altså naturlig å forstå dette som en forespørsel innenfor rammen av sakens tvistetemaer. Skien Papirindustri AS kan derfor ikke bebreides for kontradiksjonsfeilen.
- (19) Ankeutvalget har på denne bakgrunnen kommet til at vilkårene i tvisteloven § 20-12 første ledd bokstav b for å pålegge staten ved Domstoladministrasjonen erstatningsansvar er oppfylt.
- (20) Domstoladministrasjonen har anført at det uansett ikke foreligger et tap i den størrelse som Skien Papirindustri AS har krevd fordi det ennå ikke er sikkert hvor mye av de sakskostnader Skien Papirindustri AS er tilkjent fra Asle Eidsvold AS, som Skien Papirindustri AS vil få ved bobehandlingen. Heller ikke dette kan føre frem. Utvalget viser til NOU 2001: 32 A side 546, hvor det heter:

"... Terskelen for ansvar for det offentlige er lagt høyt, og det bør da ikke fritas for ansvar at

den parten som er påført merutgiftene kan kreve disse dekket av motparten. At det er ansvar for både motparten og det offentlige, vil selvsagt ikke medføre at omkostningene skal betales fullt ut av begge. Men den parten som tilkjennes omkostningene, vil ha den sikkerhet som ellers gjelder ved solidaransvar, at han kan gå på begge for det fulle beløp til omkostningene som er tilkjent helt ut er dekket."

- (21) Erstatningskravet har i sin helhet ført frem. I sakskostnader for behandlingen i ankeutvalget er det krevd tilkjent 22 950 kroner med tillegg av merverdiavgift, totalt 28 687,50 kroner. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd.
- (22) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Staten ved Domstoladministrasjonen erstatter Skien Papirindustri AS 141 750 – etthundreogførtientusensyvhundreogfemti – kroner i forbindelse med Høyesteretts behandling av sak HR-2013-01663-U og Agder lagmannsretts behandling av sak 13-135806ASD-ALAG.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler staten ved Domstoladministrasjonen til Skien Papirindustri AS 28 687,50 – tjuetusetsekshundreogåttisyv50/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelsen.

Toril M. Øie
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Knut Kaasen
(sign.)

Riktig utskrift: